

Pedagojik Önerilerle Birlikte İngilizce ve Arapçadaki Temel Edatların Karşıtsal Çözümlemesi*

Rami HAMDALLAH-Hanna TUSHYEH

Çev.: Figen KERVANKAYA **

Giriş

İngilizce ve Arapça iki farklı dil ailesine mensuptur. Arapça Sâmi dil grubunda, İngilizce ise Hint-Avrupa dil grubunda yer almaktadır. Dolayısıyla yabancı dil olarak İngilizce öğrenen Arap öğrencilerin bu dili öğrenirken genel bir zorluk yaşamaları kaçınılmazdır.

İngilizce yapılar içerisinde edatların ne denli bir öğrenme güçlüğü teşkil ettiğini şu ifadelerden kolaylıkla anlayabiliriz: “İngilizceyi öğreten veya öğrenen biri çok iyi bilir ki; edatların öğrenilmesi, öğretim sırasında karşılaşılabilecek zorluklar öngörülemese oldukça zordur.” (Pittman, 1966); “Herhangi bir İngilizce öğretmeninin de bildiği gibi, edatlar anadili İngilizce olmayanlar için önemli bir sorundur.” (McCarthy, 1972). İngilizce edatların öğrenilmesi, bu tür yapıların Arapçada az bulunması ve kullanımlarında farklılıklar bulunması sebebiyle anadili Arapça olanlar için büyük bir problemdir.

Bu çalışmada İngilizce ve Arapçadaki temel edatların kısa bir açıklamasına ve tasnifine yer verilir, edatların genel özelliklerinden bahsedilmiştir. İngilizcede basit ve bileşik, Arapçada bitişik ve ayrı yazılan edatlar olmak üzere her iki dilin edat türleri hakkında bilgi verilmiştir.

Çalışmada ayrıca Arap öğrencilerin İngilizce edatları öğrenirken karşılaştığı muhtemel güçlükler; eksik, gereksiz (fazla) veya yanlış edat kullanımından kaynaklanan hatalar üzerinde durulmuştur. Yapılan tespitlerden hareketle öğretim

---

* Bu çalışma, Rami Hamdallah ve Hanna Tushyeh (An-Najah National University) tarafından kaleme alınan “A Contrastive Analysis of Selected English and Arabic Prepositions with Pedagogical Implications” (1993) adlı makalenin çevirisidir.

** Arş. Gör., Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Arap Dili ve Belagati Anabilim Dalı.

sırasında karşılaşılması muhtemel güçlüklerin en aza indirilebilmesi amacıyla birtakım önerilerde bulunulmuştur.

1. İngilizce ve Arapça Edatların Tasnifi

Edatlar; kelimeleri, kelime gruplarını ve cümlecikleri cümledeki diğer kelimelere bağlayan *işlevsel sözcüklerdir*¹. Herhangi bir ek almadan yer, yön, zaman, durum vb. bildirme özelliği gösterirler.

Aşağıdaki tabloda İngilizce ve Arapçadaki bazı edatların kullanım biçimlerine örnekler verilmiştir:

Türkçe	Arapça	İngilizce	Edat
Amman'a gittim.	ذهبت إلى عمان.	I went to Amman	إلى : to
Kızla (birlikte)	مع البنت	with the girl	مع : with
onlar için	لهم	for them	ل : for
ondan	منه	from him	من : from
Evdeyim	أنا بالبيت (in)	I am at home	at : (Ø)
kütüphanede	بالمكتبة	in the library	ب : in (bitişik)
-ile çarpmak	ضرب في	to multiply by	في : in (ayrı)

¹ Çevirenin Notu: İngilizcede *işlevsel sözcükler* olarak isimlendirilen kelimelerin tek başına belirli bir anlamı yoktur, ancak bir cümle içindeki diğer kelimelerle bir araya geldiğinde anlamlı ilişkiler ifade eder (edatlar, bağlaçlar, yardımcı fiiller, belirteçler ve zamirler vb.). (bk. Crystal, David. *Dictionary of Linguistics and Phonetics* (6). Hoboken, GB: Wiley-Blackwell, 2009, s. 203. ProQuest ebrary. Web. 4 May 2016).

PEDAGOJİK ÖNERİLERLE BİRLİKTE İNGİLİZCE VE ARAPÇADAKİ TEMEL EDATLARIN
KARŞITSAL ÇÖZÜMLEMESİ

Pazartesi günü(nde) rafta	(in) في يوم الإثنين (on) على الرف	on Monday on the shelf	على : (Ø)
Pazartesi günü	الإثنين	by Monday	by : (Ø)
Onunla gurur duyuyorum	(in) أنا فخور به	I am proud of him	of : (Ø)

Zughoul (1979), sınıf ortamında kullanılan ifadelerdeki edatları üç kategoriye ayırmıştır:

Durum bildiren edatlar	Sözlük anlamlı edatlar	Öbekleşmiş edatlar
a. Go with Ali Ali ile git	a. Stand up (Ayağa) kalk	a. Turn to lesson 6 Altıncı dersi aç
b. the cover of the book kitabın kapağı	b. Sit down Otur	b. at the back of the room odanın arkasında
c. It was taken by Samir. O, Samir tarafından alındı.	c. Wait outside Dışarıda bekle	c. on Monday Pazartesi günü(nde)

İngilizcede hem durum bildiren edatların hem de sözlük anlamlı edatların Arapçada doğrudan karşılığı vardır:

Durum bildiren edatlar	Türkçe	İngilizce	Arapça
edilgenlik	tarafından	by	من قبل
vasıta	ile	with	ب

RAMİ HAMDALLAH-HANNA TUSHYEH
ÇEV.: FİGEN KERVANKAYA

yönelme	-e doğru	to	ل
amaç	için	for	ل/لأجل
aitlik	-ın/-in	of	الإضافة
birliktelik	ile beraber	with	مع

Sözlük anlamlı edatlar	İngilizce	Arapça
yukarı	up	أعلى
aşağı	down	أسفل
içinde	in (yer)	في
üstünde	on (yer)	على
-e doğru	to (yön)	إلى
içine	into	إلى داخل
yanında	beside	بجانب
önünde	in front of	أمام
-den/-dan	from	من

PEDAGOJİK ÖNERİLERLE BİRLİKTE İNGİLİZCE VE ARAPÇADAKİ TEMEL EDATLARIN
KARŞITSAL ÇÖZÜMLEMESİ

önce	before (zaman)	قبل
karşısında	before (yer)	مقابل
sonra	after	بعد
arkasında	behind	وراء/خلف
altında	under	تحت
üstünde	on top of	فوق

2. İngilizce ve Arapça Edatların Genel Özellikleri

A. İngilizcede Edatlar:

İngilizcede edatlar üç kritere göre olumsuz tanımlanır (Quirk vd., 1985).
Edatlar;

1. “that” ile kurulan isim cümlecğini (a that clause),
2. fiili mastar şeklinde olan cümleyi (an infinitive clause),
3. özne konumundaki kişi zamirini (subject form of a personal pronoun) tamamlayıcısı olarak kullanamaz.

Ör.:
He was surprised

- at (that) she noticed him (Fark edilmesine şaşırdı)
- at to see her (Onu gördüğüne şaşırdı)
- at she (Ona şaşırdı)

İngilizcede edatlar, iki gramer unsuru olan edat tamamlayıcısı ve nesne arasındaki ilişkiyi ifade etmek için kullanılır. “*She put the sweater on her shoulder*” (*Kazağı omzuna aldı*) örneğinde edatın tamamlayıcısı olan “*her shoulder*” (*omzuna*) ile nesne konumundaki “*sweater*” (*kazak*) arasında böyle bir ilişki vardır.

Aşağıdaki örneklerde görüldüğü gibi edatlar; isim, fiil veya sıfatın peşinden de kullanılabilir (Hamdallah, 1988):

4. The teacher at school is pleasant (Okuldaki öğretmen cana yakındır).
5. He travelled to London (Londra'ya gitti).
6. The class was empty of students (Sınıfta öğrenciler yoktu).

İngilizcedeki edatların bir özelliği de, aynı kelimeyle kullanılan farklı edatların çok çeşitli anlamlar veriyor olmasıdır. Fiil+edattan oluşan “*look at*”(bakmak, göz atmak) ifadesindeki “*at*” edatının yerine “*for, up veya after*” edatlarından biri getirildiğinde ortaya çıkan yeni anlamlar bu duruma iyi bir örnektir. Hatta kimi zaman fiil+edat formundaki bazı fiillerin anlamları bileşenlerinin sahip olduğu anlamlardan tamamen farklı olabilmektedir. “*Do*” (yapmak, etmek) fiili, “*He threatened to do in all those who betrayed him*” (Ona ihanet eden herkesi öldürmekle tehdit etti) örneğinde olduğu gibi “*in*” edatı ile bir araya geldiğinde asıl anlamından uzaklaşarak “*öldürmek*” anlamı kazanır (Hamdallah, 1988).

İngilizcede edatlar kökü aynı olan bir kelimenin farklı türleriyle birlikte kullanılabilir. Bir edat fiil formundaki bir kelimeyle, başka bir edat sıfat veya isim formundaki bir kelimeyle kullanılabilir. Örneğin, “*We are fond of something*” (Bazı şeyleri çok severiz) cümlesinde “*fond*” (çok seven) kelimesi sıfat, “*We have fondness for it*” (Bunu çok seviyoruz) cümlesindeki “*fondness*” (sevgi) ise isim formundadır. Ayrıca edatlar yapılarına göre; bir kelimedenden oluşmaları durumunda basit edat, iki veya daha fazla kelimedenden oluşmaları durumunda birleşik edat adını alırlar.

B. Arapçada Edatlar:

Arap gramerciler kelimeleri isim, fiil ve harf olmak üzere üç gruba ayırır (İbn Hişâm, 1969:8). Gramercilerin “*harf-i cer*” olarak isimlendirdikleri edatlar harf grubunda yer alır.¹

---

¹ Arapçada kelimeler; isim, fiil ve harf olmak üzere üçe ayrılır. Harfler ise kendi içinde “*Hurûfu'l-Mebâni*” ve “*Hurûfu'l-Meânî*” olmak üzere iki kısma ayrılır. “*Hurûfu'l-*

PEDAGOJİK ÖNERİLERLE BİRLİKTE İNGİLİZCE VE ARAPÇADAKİ TEMEL EDATLARIN
KARŞITSAL ÇÖZÜMLEMESİ

Arapçada edatlar morfolojik açıdan iki gruba ayrılır. Birinci grupta bir ünsüz ve bir kısa ünlüden oluşan edatlar yer alır. Ön ek görevi yapan bu edatlar kendisinden sonraki kelimeye bitişik yazılır.

Kendinden sonraki kelimeye bitişik yazılan edatlar		
Türkçe	İngilizce	Arapça
içinde, tarafından, ile	at, by, in, with	ب...
-e doğru, için	to	ل...
gibi	as, like	ك...
-e yemin olsun (Vallahi)	by	ت/و...

İkinci grupta ise iki veya üç harften oluşan, kendisinden sonraki kelimeye bitişmeyen edatlar yer alır:

İki harften oluşan edatlar			Üç harften oluşan edatlar		
Türkçe	İngilizce	Arapça	Türkçe	İngilizce	Arapça
-den uzakta	from, away from	عن	üstünde	on	على
içinde	in, at	في	hariç	except	خالا/عدا

Mebâni”, herhangi bir manası olmayıp kelimeleri meydana getiren harflerdir. “*Hurûfu'l-Meâni*”, müstakil bir mana ifade etmeyip, ancak başka bir kelime ile bir araya geldiğinde mana ifade eden harflerdir (*cer, cezm, nasb ve atıf harfleri* gibi). Arapçada “*hurûfu'l-meâni*” şeklinde isimlendirilen harfler İngilizcede “*preposition*” (edat) kavramı ile karşılanmaktadır.

RAMİ HAMDALLAH-HANNA TUSHYEH
ÇEV.: FİGEN KERVANKAYA

için	in order to	كي	-e doğru	to, toward	إلى
-den/-dan	from	من	kadar	until, up to	حتى
			belki	perhaps	لعل
			-diği za- man	when	متى
			önce, -den beri	ago, for	منذ

Yukarıdaki edatlardan bazıları (*منذ، ك، ت/و...*) cins isimlerle kullanılırken, bazıları (*في، من، على*) hem cins isim hem de zamirlerle kullanılabilir.

Arapçada “ *على، من، عن* ” gibi edatlar “ *متى، خلا، كي* ” gibi edatlardan daha sık kullanılmaktadır.

Tıpkı İngilizcedeki gibi Arapçadaki (*عن، من، ل، إلى، في، على، ب*) edatlar – “ *منذ* ” hariç- zamansal ve mekânsal kullanıma sahiptir (Hamdallah, 1988).

3. İngilizce Edatların Öğreniminde Karşılaşılması Muhtemel Güçlükler

Khalil (1985), Khanji (1979), Schwabe (1981), Scott ve Tucker (1974), Thahir (1987) ve Zughoul (1979) gibi yazarların hepsi İngilizcedeki edatların kendine has bir zorluğunun bulunduğunu ve öngörülemez² olduğunu ifade eder.

Thahir (1987) İngilizcedeki edatların öğrenimi konusunda Arap öğrencilerin zorluk yaşadıklarını belirtmektedir. Arapçada bulunmayıp yalnızca İngilizcede bulunan “*of, by, at*” gibi edatları yeterince kavrayamamaları durumunda, öğrencilerin Arapça mantığıyla hareket ederek İngilizcede karşılığı olduğunu düşündükleri bir edat kullanmaya yöneldiklerini ifade etmektedir.

Zughoul (1979) ise edatların öğrenimindeki zorlukların sebeplerini beş madde hâlinde sıralar. Ona göre ilk üç madde genel zorluklara işaret ederken son iki madde yalnızca İngilizce öğrenen Arap öğrenciler için geçerlidir.

1. En temel sebep her bir edatın birden fazla anlam taşımasıdır.
2. Aynı fiille kullanılan farklı edatlar çok sayıda yeni anlam oluşturur: “look at (bakmak, göz atmak), look after (korumak, gözetmek), look up (sözlükte aramak)” vb.
3. Takahashi (1969)’ye göre anadili İngilizce olanlar, bu tür edatların (*look at, look after, look up, vb.*) ortaya çıkışı veya kullanımı hakkında mantıklı bir açıklama yapamazlar.
4. Dilbilgisi-çeviri yöntemi gibi geleneksel öğretim yöntemleri öğrencileri kendi sezgileriyle çeviri yapmaya sevk eder.
5. Çeviri sorunuyla ilişkili olarak anadil (Arapça) girişimi³ ortaya çıkar.

---

² Ç. N.: Edatların öngörülemez oluşuyla kastedilen, kullanımlarıyla ilgili somut kuralların olmayışı, kimi sıfat veya fiilin birden çok edatla kullanıldığı durumlarda edatlar arasından hangisinin tercih edileceğiyle ilgili belirli bir kriterin olmayışıdır.

³ Ç. N.: Dil girişimi, yabancı dil öğrenim süresince, daha önceden edinilmiş olan ön bilgilerin öğrenmeyi olumsuz yönde etkilemesi şeklinde açıklanabilir. Dil girişiminde normlardan sapmadan dolayı anlatımda ifade değişikliği, iletişim bozukluğu, anlam

Anadil (Arapça) girişimi konusunda yaptıkları çalışmada Scott ve Tucker (1974) İngilizce ve Arapçada birebir örtüşen edat sayısının azlığına dikkat çeker. İngilizce edatların Arapçada farklı türden çevirileri olsa da, İngilizce bir edatla ifade edilebilen Arapça edat sayısı birkaç tanedir. Edatların kullanımında yapılan hataların yaklaşık üçte ikisi anadil (Arapça) girişiminden, üçte biri de dil içi (İngilizce) girişiminden kaynaklanmaktadır.

Scott ve Tucker (1974) eksik edat kullanımından kaynaklanan hataların temelinde anadil (Arapça) girişimiyle birlikte dil içi (İngilizce) girişiminin yattığını ifade etmektedir. Gereksiz edat kullanımını esas olarak Arapçaya dayandırırken yanlış edat kullanımını hem Arapçanın hem de İngilizcenin yapısına dayandırmaktadır. Öğrencilerin ilk olarak edatların kullanım kurallarını öğrenmek yerine sözlük anlamlarını ezberlediği sonucuna varmaktadır.

4. Edat Kullanımında Yapılan Hatalar

Arap öğrencilerin –özellikle konuşma sırasında- İngilizce edatların kullanımında yaptığı hatalar yanlış, gereksiz ve eksik edat kullanımı olmak üzere üçe ayrılır. Scott ve Tucker (1974) yanlış edat kullanımını bir edatın yerine yanlış anlam verecek şekilde başka bir edatın kullanılması; gereksiz edat kullanımını gerekmediği hâlde edat kullanılması ya da tek bir edat gereken yerde birden fazla edatın kullanılması; eksik edat kullanımını ise gerekli olduğu hâlde edatın cümleden çıkartılması şeklinde tanımlar. Aşağıda bu üç yanlış kullanım türüne örnekler verilmiştir:

1. Yanlış edat kullanımı:

- a. in the third day. (üçüncü günde)
- b. think in. (düşünmek)

---

kayması ve öğrenim sürecinin aksaması gibi sonuçlar söz konusudur (bk. Öksüz, Gamze, “Rus Dili Öğretiminde Karşılaşılan Anadil Kaynaklı Girişim Hataları”, Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Volume 9/6, Spring 2014, p. 843-857).

PEDAGOJİK ÖNERİLERLE BİRLİKTE İNGİLİZCE VE ARAPÇADAKİ TEMEL EDATLARIN
KARŞITSAL ÇÖZÜMLEMESİ

- c. Then he started to kill it by his knife. (Sonra onu bıçakla öldürmeye başladı)
- d. One of the men sit down below the car to try to repair it. (Adamlardan biri tamir etmeyi denemek için arabanın altına oturdu)
- e. The time was short to us. (Zaman bizim için kısıydı)
- f. Each month begins in Saturday.⁴ (Her ay Cumartesi günü başlar)

2. Gereksiz edat kullanımı:

- a. judge on things. (bir şeyleri değerlendirmek, yargılamak)
- b. treating with others. (başkalarına davranış)
- c. I feel with happy. (Kendimi mutlu hissediyorum)
- d. Factories make on littering. (Fabrikalar çevreyi kirletiyor)
- e. They make on illness of people.⁵ (Onlar insanlarda hastalık yapıyor)

3. Eksik edat kullanımı:

- a. He came Monday. (O, Pazartesi günü geldi)
- b. I was born 22nd of May, 1978. (22 Mayıs 1978'de doğdum)

---

⁴ Ç. N.: Yanlış edat kullanımından kaynaklanan hatalı cümlelerin doğrusu şu şekilde olmalıydı: a. on the third day, b. think of, c. Then he started to kill it with his knife, d. One of the men sit down under the car to try to repair it, e. The time was short for us, f. Each month begins on Saturday.

⁵ Ç. N.: Gereksiz edat kullanımından kaynaklanan hatalı cümlelerin doğrusu şu şekilde olmalıydı: a. judge things, b. treating others, c. I feel happy, d. Factories make littering, e. They make illness of people.

- c. It is bordered from the east Iran.⁶ (İran'ın doğusuyla sınırı vardır)

Zughoul (1979) İngilizce öğrenen Arap öğrencilerin edat kullanımında yaptığı hatalardan yola çıkarak şu sonuçlara ulaşmıştır:

- a. Bazı durumlarda İngilizcedeki bir edatın Arapçada birebir karşılığı vardır.
- b. Bazen Arapçada bir düşünce ifade edilirken, İngilizcede bir edata karşılık gelmesi için başka bir edat (ya da herhangi bir kelime) kullanmak gerekmez.
- c. Genellikle öğrenciler İngilizcedeki her edatın birebir karşılığını ezberlemeye çalışır. Böyle birebir yapılan çeviriler kimi zaman tam İngilizce karşılığı verse de bu yöntemin sonuç vermediği birçok örnek vardır.
- d. İngilizce bir edatın karşılığı Arapçada her zaman bir edat olmak zorunda değildir, onun karşılığı farklı bir sözcük türü de olabilir.

5. Çözüm Önerileri

Scott ve Tucker (1974) edat kullanımını konusunda kazanılacak yetkinliğin, anadil edinimi gibi geç bir kazanım olduğuna işaret etmektedir. Her ne kadar edatlar hatalara zemin hazırlasa da yanlış kullanımları sebebiyle iletişimi engellemesi gibi bir durum söz konusu değildir.

Arap öğrencilerin İngilizcedeki edatları iyi bir şekilde öğrenmelerini sağlamak amacıyla İngilizce ve Arapçadaki bağlaçlar arasındaki farklılıkları ortaya koymak gerekir:

1. İngilizcede edatlar her zaman kendilerinden sonraki kelimelerden ayrı yazılırken Arapçada hem ayrı hem de bitişik yazılabilir.

---

⁶ Ç. N.: Eksik edat kullanımından kaynaklanan hatalı cümlelerin doğrusu şu şekilde olmalıydı: a. He came on Monday, b. I was born on 22nd of May, 1978, c. It is bordered from the east of Iran.

PEDAGOJİK ÖNERİLERLE BİRLİKTE İNGİLİZCE VE ARAPÇADAKİ TEMEL EDATLARIN
KARŞITSAL ÇÖZÜMLEMESİ

2. İngilizcede edatlar bir veya daha fazla kelimedenden oluşurken Arapçada – ikili edatlar hariç- çoğunlukla tek kelimedenden oluşur.
3. Arapça edatların yapısında İngilizcede olmayan bir özellik vardır. Kelimenin sonundaki ünlüyü, ister kısa ister uzun olsun, “*kesra*” adı verilen kısa ünlüye çevirerek “i” sesiyle okutur.
4. İngilizcede edatlar Arapçaya nazaran daha çeşitlidir.
5. İngilizcede edatlar farklı anlamlar içeren birimler oluşturmak üzere fiillere veya isimlere eklenebilir.
6. Özellikle “*at, in, on*” gibi edatların bazı kullanımları Arapçada bunların yerine geçen edatlarla karşılaştırıldığında belirsiz ve zordur.

Zughoul (1979) İngilizce öğretmene verdiği tavsiyede, derse gerçek ve mümkün olduğunca öğrenciye uygun konularla giriş yapılması gerektiğini ifade eder. Böylece öğrencinin etkili bir iletişim kurabilmesi yani kendini doğru ifade edebilmesi için hangi edat ve zarflara ihtiyaç duyduğunun görülebilmesini ister.

Öğretimin başlangıç noktası sınıf ortamıdır. Yetişkinler için değilse de günün büyük bir kısmını sınıfta geçiren öğrenci için burası gerçek bir öğrenme ortamıdır. Öğretmenin dersi yönetebilmesi için “*stand up (kalk), sit down (otur), wait outside (dışarıda bekle), go to the blackboard (tahtaya çık), sit in front of Samir (Samir’in önüne otur), write in ink (mürekkepli kalemle yaz), take off your coats (paltolarınızı çıkarın)*” gibi konuyla örtüşen komutlar vermesi gerekir.

Zaten sıradan bir iletişim esnasında kendiliğinden ortaya çıkan, hiçbiri öğretmenin keşfi olmayan çok sayıda edat ve zarf vardır: “*The spoon is in the cup (Kaşık fincanın içindedir), John is going out of the shop (John dükkânın dışına çıkıyor), John is at the barber shop (John berberdedir).*” Kurgusal örneklerin derste yeri olmasına karşın mümkün olduğunca hayatın içinden örnekler vermeye özen gösterilmelidir.

Zughoul (1979)’un edatların öğretimi ile ilgili dikkat çektiği birkaç husus daha vardır:

1. Dilciler tarafından yapılan betimleyici nitelikteki kesin ayrımların pedagojik gramerde yeri yoktur. Dolayısıyla zarf ve edat, “*Sit down*” ve “*He*

ran down the stairs” (*merdivenlerden aşağı koştu*) cümlelerinde olduğu gibi türlerine bakılmaksızın bir arada öğretilir.

2. Öğrencinin edatların kullanımında hata yapması olağandır. Ancak dil öğretiminin esas amacı iletişim olduğuna göre, anlaşılama problemine yol açmadığı müddetçe hatalara tolerans gösterilebilir. Öğretmenin yapması gereken şey, öğrencinin bütün hatalarını düzelterek onu savunmaya itmek ve konuşma cesaretini kırmak yerine doğru yönlendirmelerle iletişimi devam ettirmek olmalıdır.
3. Anadilin etkisi her zaman olumsuz yönde olmayabilir. Öğretmen gerekli gördüğü yerlerde ve aşırı genellemeye sebep olmayacak şekilde iki dil arasındaki benzerlikten ve birebir çeviriden faydalanabilir.

McCarthy (1972) edatların öğretimi sırasında karşılaşılabilecek muhtemel güçlüklerin en aza indirilebilmesi amacıyla birtakım önerilerde bulunmaktadır:

1. Edatların öğretiminde başvurulan yöntemlerden birisi de öğrencilerin sınavlarda yaptığı ortak hataların ele alınmasıdır. Üçlü veya dörtlü bir grup edatın tek bir seferde öğretilmesi hatta öğrencilerin kendi dillerinde paralellik gösteren ifadelerle öğretime başlanması en iyisidir. Bir grup edat “*share with* (*paylaşmak*), *cope with* (*başta çıkmak*), *confer with* (*danışmak*)”; başka bir grup “*call up* (*aramak*), *get up* (*yataktan kalkmak*), *look up* (*sözlükte aramak*), *take up* (*yapmaya başlamak*)”; diğer bir grup da “*cross out* (*listeden silmek*), *figure out* (*çözmek*), *pick out* (*seçmek*), *point out* (*göstermek*)” veya “*ask for* (*istemek*), *call for* (*istemek*), *look for* (*aramak*), *vote for* (*oy vermek*)” şeklinde düzenlenebilir. Her gün sadece bir grup edatın öğretilmesi uygun olur. Öğrenciden gruptaki her bir edatı kullanarak cümle kurması, daha sonra bu cümleleri de tek bir yargı bildirecek şekilde birbirine bağlaması istenebilir: “*I called up John, after I got up from my nap and looked up his phone number*” (*Uyanıp telefon numarasına baktıktan sonra John’u aradım*).
2. Yapı ve anlam bakımından birbirine benzeyen ifadelerden bahsedilebilir. Her biri örneklendirilerek aralarındaki farklar ortaya koyulabilir. Örneğin öğrencilerden, “*on time, in time, at 8 o’clock*” ifadelerinin içinde geçtiği bir cümle kurmaları istenebilir: “*If you come to class on time, at 8*

PEDAGOGİK ÖNERİLERLE BİRLİKTE İNGİLİZCE VE ARAPÇADAKİ TEMEL EDATLARIN
KARŞITSAL ÇÖZÜMLEMESİ

o'clock, you will in time develop a good habit” (Eğer sınıfa zamanında, saat 8’de gelersen, zamanla iyi bir alışkanlık kazanmış olacaksın).

3. Öğrencilerin öğrendiği her bir fiil tahtaya yazılıp, yanlarına bu fiillere uyum sağlayan edatların yazılması ve içinde bu ifadelerin geçtiği cümleler kurulması veya paragrafta boş bırakılan yerlerin uygun edatlarla doldurulması istenebilir:
  - a. get _____, look _____, take _____ veya
  - b. When I arrived _____ school _____ 8 o'clock, I went _____ the library, looked _____ some books, picked _____ two books, and read them _____ one hour.

Bazı fiillerin birden fazla edat alması durumunda ortaya çıkan anlam farklılıklarının öğrencilere açıklanması gerekir: “looked at some books (birkaç kitaba göz attı), looked for some books (birkaç kitap aradı), looked in some books (bazı kitaplarda aradı).”

4. Uygulamaları zenginleştirmek ve eğlenirken öğrenmeyi sağlamak amacıyla bulmaca gibi çeşitli etkinliklerden yararlanılabilir.

Sonuç olarak edatların, söz varlığının müstakil bir ögesi olduğu ve bu şekilde öğretilmesi gerektiği anlaşıldığında öğrencilerin bu konuyu daha iyi anlayabilmesi sağlanacaktır.

Kaynakça

- Hamdallah, R. W. 1988. *Syntactic errors in written English: A study of errors made by Arab students of English*. Unpublished doctoral dissertation. University of Lancaster, England.
- Ibn Hisham, A. Y. 1969. *Sharh qatr el-nada wa bell es-sada*. Edited by M. M. Abdul-Hamid. Cairo: Al-Maktabah Al-Tujariyyah Al-Kubra.
- Khalil, A. 1985. “Interlingual and intralingual errors in Arab freshman English”. *Bethlehem University Journal* 4. 8-13.
- Khanji, R. 1979. “Error analysis of Arab students”. Unpublished paper, State University of New York, College at Fredonia, N. Y.
- McCarthy, K. 1972. “Teaching English prepositions”. *TEFL* 6. 2-3.

RAMİ HAMDALLAH-HANNA TUSHYEH
ÇEV.: FİGEN KERVANKAYA

- Pittman, G. A. 1966. *Activating the use of English prepositions*. London: Longmans.
- Schwabe, G. T. 1981. "Oral differences in English and Arabic: A view from the ESL teacher's perspective". *ERIC Document* ED 210 918.
- Scott, M. and Tucker, G. R. 1974. "Error analysis and English-language strategies of Arab students". *Language Learning* 24. 69-97.
- Takahashi, G. 1969. "Perception of space and function of certain English prepositions". *Language Learning* 19. 3-4.
- Thahir, M. 1987. *A contrastive analysis of some syntactic features in English and Arabic*. Unpublished doctoral dissertation, University of Indiana at Bloomington, Indiana.
- Zughoul, M. R. 1979. "Teaching English prepositions". *English Teaching Forum* 17. 24-29.
- Quirk, R., Greenbaum, S., Leech, G., and Svartvik, J. 1985. *A grammar of contemporary English*. Cambridge: Cambridge University Press.